

AMERIKANSKI SLOVENEK.

Entered at the Post Office of Chicago, Ill. as Second Class Matter.

10. Štev.

Chicago, Ill., 5. novembra 1891.

Tečaj I.

Prepir mej Ameriko in Chile.

Kakor smo že poročali v 8. številki naše izdaje, da so se ameriški in chiliški mornarji potepali, hudo klali in sta v bitki dva ameriška pala, se ne bo stvar zlepa in stila poravnala. Vsled tega napada od kongresne stranke in umora par ameriških mornarjev, zahtevajo Združene države zadoščenja od chiliške vlade, a ga zadnja ni pri volji dati. Se li prepir kmalu a zlepa nezavrta, zna kongresistom še slabo iti.

Več listov je ministru Blaine ju prijateljsko mišljenih, a vendar žele vojsko z Chile, kar se nikakor ne strinja z ministrovim umom, ker je že slovesno obljubil se z Chile zlepa pobotati. Od njegovih prijateljskih listov sicer ni lepo, da ga radi te naredbe grajajo, in sicer ravno zato ker so mu prijateljski, njega pa se po drugi strani sme grajati, ker je kljub svoje prebrisane glaviče že marsiktero dobro pogodil, kakor na primer z Italijani, tu se pa podal malo nepremišljeno na pot, ki mu bo mogoče prestrina dospeti do cilja.

V svoji zadnji noti na italijanskega ministra Rudinija jo je še dobro izrezal, ko je ameriško vlado neodgovornim za nesramno linčanje par Italijanov v New Orleansu smatral. Ta mu je tudi obveljala, kajti svojemu izgovarjanju in opravičenju od ameriške strani je stavil dober temelj, namreč da so bili usmrtni ljudje čeprav italijanskega ruda, bili so pa že tudi ameriški državljani, tedaj Italija tudi nemore zahtevati nobenega zadoščenja.

Drugače pak je z ameriški mornarji, koje je ljudstvo iz Chile napalo in dva umorilo. Chile se tedaj nemore izgovarjati kakor se je v gorinavednem slučaju Amerika, kajti ti mornarji niso bili chiliški državljani. Tedaj ta mir, ki ga hoče Blaine z Chile skleniti ni običajen, mislimo da bi bilo v tem slučaju opravičeno, da ameriška vlada zahteva zadoščenje.

Mogoče se bo prebrisani glaviči Blainejovi še posrečilo se iz te obljube na svojo čast izkupati, in zahtevati zadoščenja od Chile za v Valpa raso pomorje mornarje ameriške, a vsekako ga le veže častna beseda če je količkar moža, stvar v Chile z lepa poravnati.

Kdo pak je bi, ki je pred dve-ma leti v vsestransko ameriškem razsodu posebno povdarjal o miru mej ameriški ljudovladi? Nihče drugi ko gospod Blaine. Vse ljudovlade so bile vsled Blainejovega priporočila kaj pomirovljenja pripravljene a vendar so to skupno obljubo miru onesnažile in se v krvav boj podale. Ali Guatemala in Sansalvador so v resnici v oliki in velikosti daleč od Spojenih držav, in ravno zato so največ primorane vsem drugim ameriškim ljudovladam v izgled biti.

Skratka — Blaine je tedaj nujno primoran ako potreba prirediti splošen kongres in prepiru napraviti konec — toliko bolj ker je njegova lastna napačna politika kriva, da je Chile sovražna, in si tako jezo na ameriških mornarjih ohladila.

Židje na Slovenskem.

(Posneto po Slovaskem Svetu.)

Od nemške meje na Štirskem nam pišejo med drugim: Zlasti trgovino z lesnimi pridelki v Podravju pridobili so dandanes Židje uže malone popolnoma v svoje roké; oni nastavljajo izdelkom ceno, oni držé na vajetih tiste, ki prodajo, pa tudi one, ki od njih kupujejo; oni postali so iz nemaničev milijonarji, in kot takošni ugonobe sčasoma vse ostale trgovce, dosedanje njih tekmece. To vse velja zlasti o firmi „Ujlaky Hirschler & Sohn“, ki se šopiri v hrvatskej Dobravi, in o katerej začuval Bog, da pride kedaj domovati na slovensko zemljo.

Da pa ima velik slaj po slovenskej zemlji, to se je tam uže omenilo. Vendar Židje nameravajo še kaj več. Na severnej strani Pohorja je uže dolgo let obširna steklarnica, izdelki katere romali so in še romajo v daljnjo Turčijo, Italijo, Grško in še dalje. Poleg tovarne same je ta še obsežno zemljišče, katero donaja za kurjavo potrebna drva. Ker pa je lastnik, plemenitaš preselil se na stare dni v Maribor izrazil željo, da hoče tovarno prodati z zemljiščem vred, začeli so bajé pogajati se z njim imenovani bratje Hirschlerji — ter je le samó še vprašanje časa, kedaj da pride obsežno to zemljišče in tovarna v židovske roké. Da Židje res nameravajo dobiti to posesstvo, to svedoči najbolje njih izjava, da takój po skleneni pogodbi opusté glažuto, namesto té pa dajó tukaj kopati rudo. Oni, kot dobri matematiki, so preračunili, da bi ta kupčija imela za nje jako dobre nasledke, in samó najemniska pogodba s sedanjimi ravnatelji pa tarnanje nesrečnih delavcev, ki pridejo ob kruh, morda še odvraca lastnika, da ni še sklenena kupčija.

Slovenske dežele bile so doslej še kolikor toliko varne pred Židi. Toda gorjé nam, kedar se naselé Židje med nami v takej množici, kakor med našimi gališkimi in bukovinskimi slovanskimi brati, kjer pač kristijani uže težko pričakujejo novega Mojzesa, ki bi odpeljal izvoljeno ljudstvo v oblubljen Hirschlevo deželo, t. j. argentinsko republiko v Ameriki. Toda, kakor je videti, naši avstrijski Židje še ne menijo takó kmalo zapustiti naših bratov. Žid v Galiciji se drži svojega kristijanskega kmeta kakor klop kože, in taka bila tndi na slovenskej zemlji. Da bi bil ta mišljeni lastnik steklarnice Slovenec, treba bi bilo samó zarotiti ga, naj ne prodaje svoje tovarne in zemljišča Židu. Ker pa to ni, in bi se on za ta klic pač malo, ali celó nič ne zmenil, bilo bi pač najbolje, da se najde podjetnik med Slovenci, ki bi kupil na prodaj postavljeno zemljišče in tovarno; toda radovedni smo, ali imamo vsaj jednega takega na celé slovenski zemlji?

Na to vprašanje naj si blagovolé odgovoriti čitatelji sami. Vendar, dasi smo v tem pogledu še močno nenapredni, pa društvo za nakupovanje posestev na slovenskej zemlji morali bi si vsekakor le osnovati. Res, da govore, da društvo „Südmark“ za Slovence sedaj še ni preveč nevarno, pa dosti nevarni so Židje, ako dobé

vsaj nekaj posestev slovenskih v svoje roké. Nemara, da bi še radi popravili to zamudo, pa zvoniti po toči — je prepozno!

M.

Častiti rojaki v stari domovini!

Ker mislimo da slovenski časopisi na Kranjskem dostikrat dobivajo toliko dopisov, da ne vedo kam z njimi, prosimo čast. slovensko občanstvo se tudi na naš list spomniti in nam ob priliki kaj primevnega iz domače dežele dopisovati. Naše moči so slabe in nezdatne; dopise iz naše ljube stare domovine bi tedaj z veseljem sprejemali, tembolj ker bi bila taka poročila zanimiva za naše slovensko občanstvo v Ameriki.

Častiti naročniki!

Mi se zanašamo na pomoč naših č. p. naročnikov da nam bodo oni nagovarjali svoje sosede, znanice in prijatelje k naročbi Amerikanskega Slovenca in tako pomogli pridobiti še več naročnikov. Vsi rojaki, ki so že naročili list, pristopili so k naši národní slovenski družbi in postali podporni sondje našega národnega podjetja. List bo zastopal pravice naših rojakov in vedno skušal pomoči k boljšemu stanju in napredku národnosti zato se tudi nadejamo od sondoov pomoči. Mi smo v ptuji deželi in se ne moremo zanašati na ptujce, kajti iste že itako v oči bode naše podjetje, ampak zanašamo se le na naše rojake, ktere prosimo naj vsak po svojej moči skuša razširjati naš časopis mej Slovenci.

ZVUNANJE DEŽELE.

AVSTRO-OGERSKA.

Dunaj, 30. okt.

Mnogo konjskih posestnikov se je pri sodnji pritožilo radi goljufij, ki se pri konjski dirki dogodile in vse do sedaj presegajo. Oni trde da se je zaprečilo z nepoštenimi sredstvi, da niso mogli njih konji pri dirki dostojno svoje maloge dovršiti. „Jockeyclub“ se bo potrudil galjufive posestnike konj najti in javno razglasiti. Vlada sedaj tndi poskuša osnovati postavo ktera naj bi stave pri dirkah strogo prepovedala.

Dunaj, 30. okt.

Podpredsednik avstrijskega zborar knez Cartorpski umrl.

Dunaj, 31. okt.

Že od srede sem sneži po vsej Bulgariji, in sneg je zapadel prav visoko, tako po sta brzovlak in Carigradu pri Dragomanu in zapadno vozeči brzovlak pri Izaribrodu v snegu obtičala. Več lokomstiv so odposlali koj na pomoč. Mej Varno in Rustčukom je zapodel sneg po železnezi cesti 10 čreviev visoko.

RUMUNIJA.

Bukrešt, 2. nov.

Pri mestu Jaš napravili so hudožneži zlodejski učinek. Roztrgali so železni tir, na kojem se je potem nek brzovlak ponesrečil. Pet vozov je rgorelo, štiri osebe usmrtili in dovajset zelo nevarno porinilo.

RUSKO.

Peterburg, 2. nov.

Prav žalostne vesti prihajajo iz dežele Samara. Razun lakote, ki tamošno kmetstvo ljudstvo trpinči počala se je še vročinska bolezen. V nekej vasi je umrlo 42 oseb, keliko more biti še le število umrlih po vsej deželi? Beda je tako velika in ljudstvo že tako oslabele, da nekteri celo svojih umrlih sorodnikov ne morejo na zadnji poti spremljevati.

Peterburg, 2. nov.

Ukaz, ki prepoveduje ievazati sva žita razun pšenice velja tudi za krampir kahor tudi za vse izdelke žitne moko, testo, kruh i. t. d. izozemši pšenične.

Varšava, 2. nov.

V Ozovicah napala je tropa tolovajov bpgatega židovske ga trgovca, ga z družino vred pomorila in opleniła. Nato zapalili so grozoviteži še ližo in vsi mrtveci so zgoreli.

FRANCOSKO.

Pariz, 30. okt.

Poštna poročila iz Madagascarja prinašajo zopet vest o groznem zlodejstvu morskih tolovajev. Že delj časa sem se čuje o roparjih skolj madagaskarskega obrežja. Dr. Beziat nazdravnih frakcoske nxselbine Sufoiboille se je hotel v čolnihu na 25 mil oddaljeni parnik „Derraine“ prepeljati s kojim je imel odriniti na Francosko. A na poti nopal so tolovaji čolnuč preje ko so se še zdravnikin njegovo spremstvo zavedli in mogli prijeti za orožje. Zdravnivec in druge skorom vse so pomorili in odnesli vse plen, le dva mornarja sta srečno ušla grozovitosti moskih roparjev.

Pariz, 30. okt.

Senat je odvrnil prevoved uvažanja ameriške slanine in naložil mesto nje 25 frankov uvožnega davka na vsacih 100 funtop.

Pariz, 1. nov.

Na rusko poslanstvo danes došlo telegrafično poročilo javlja o določbi ukaza, kterd je ukrenil, da se ne smejo izvažati nobene žitne vrste razun pšenice. Lndijam, ktere so ravno naložili, se je dovoljilo tekom treh dni odriniti. Vlada je zopet 33 milijonov o pomoč gladatrpčim odkazala.

Pariz, 1. nov.

Tu bivajoči chiliški državljami so jako razžaljeni po sovražnem postopanju od strani ameriške vlade in pripisujejo vse krivda združenim državam. Ti trde, da se združene države na Chile zato jeze, ker se chiliška vlada ni hotela oziroma na uvožni davek zujimi združiti, kar pa bi se bilo gotovo vse storilo od chiliške strani, akobi bila mogla amerika jamčiti za pomoč h kaki zvezi mej Evaopo in Chile. Radi tega pričela je Amerika besneti in svojo jeze s tem dokazala, da je chiliško

ladjo „Itala“ preganjala kakor kako sužujo. Kar se pa tiče irjave, da je chiliška policija pri napadu bajonete zabila, ni družega ko laš ker ona bojonetov niti nima temveč samo lesne krepelce.

ŠPANSKO.

St. Paul, Minn., 29. nov.

Včeraj zvečer sta trčila na „Soo-železnici“ dva vlaka blizu postaje Tompson. Vsled te nesreče se je mnogo ljudi pobilo še več pa poranilo.

Madrid, 30. okt.

Minister Sagasta se je danes v kekeru dvogovoru izrazil, da se Španskej ni bati nabene vojske in ko bi se pričela v Evropi kaka vojska ostala bo vsekako neotratna.

NOTRANJE DEŽELE.

San Francisco, Col. 29. okt.

Tukaj je mnogo naših rojakov, vsi so pošteni in pridni, varčni in miroljubni delavci, nobenega razločka ni mej nami vsi smo jednaki, prav po bratovski ljubimo eden drugega. V našem mestu je sicer veliko duhovnov, ali ne jeden ne razume Slovenski; milo se nam stri ko čujemo, da imajo naši rojaki po družih krajih slovenske duhovne in svoje cerkva in upamo, da tudi mi ne bomo zaostajali, ko se naša naselbina kaj pomnoži in zjedini. — Vsim Slovincem pošljiamo srčne pozdrave.

Homer, Nebr. 1. nov.

Tukajšno „State Bank“ so danes oropali. Dva v maski opravljena tolovaja sta se podala v blagajničarjevo stanovanje in ga prisilila z napetima samokresoma, da se je podal z njima v banko in jima odprl blagajnico. Ko sta nesramna roparja vso gotvino pobrala, zvezala sta še blagajničarja in odnesla pete.

Mandam, N. D. 1. nov.

Požar ki je divjal po planjavah v okraju Oliver je napravil strašansko škodo. Na tisoče ton je zgorelo sena, posestev in hlevov z živino vred. John Day-u je uničil požar okolu 400 glav ovac. On sicer ni bil ob času požara doma, a njegova žena se je prizadevala na vso moč kaj rešiti, se hudo opekla, toda vse delo ni nič pomagalo, požar je opepelil vse. Pripoveduje se da je kak hudoben človek na zapadni strani okraja navlašč zapalil.

St. Paul Minn., 1. nov.

Petdesetletnico, kar so postavili v Minnesoti prvo katoliško cerkev, so obhajali po vsej državi običajno. Po vseh cerkvah se se brale v slavnost slovesne božje službe, posebno pa tu v prvi cerkvi države, kjer je bila spočetka e mala kapelica. V prvo stolnici opravljal je škof Ireland slovesno sv. mašo.

Waterloo, Ia., 3. nov

Vondar je zmagal Wheeler Boisa v volilnem boju in sicer

je dobil prvi 1151 glasov in drugi 887. Ravno tisti okraji glasovali so v l. 1889. za Hutchinsona z 850mi glasovi in za Boisa z 742mi glasovi.

Des Moines 3. nov.

V 145 okrajih dosegel Wheeler 19,970 glasov in Boisa 18,402. Pred dvema leti zmagal je Hutchinson z 17,013 glasovi, Boisa pa propal z 15,039 glasovi v ravno istih okrajih.

Winnipeg, Man., 3. nov.

Nekega tukajšnega fabrikanta so obsođili danes 7letne ječe in 25 palie ker je z dekleti menj ko 14 let starimi prečestoval.

Milwaukee 3. nov.

Iz Manistee v Michiganiu se poroča, da so izrekli kacihi 18 mil od tam več soddčkov in jedne kajitške duri parnika „Power-a“ iz vode ne da bi kaj več kosov razbite ladije opazili. Omejeni parnik je jedini D. W. Power, last G. Charnleya v Chicagu in ga cenijo na 18,000 dolarjev.

Pittsburg., 1. nov.

S premogkopškim štrajkom v Pennsylvaniji so pri kraju. Prihoden terek se bo sklical splošen zbor štrajkojočih delovcev in štrajk končanum proglasil, ker so seti v trupah na delo vračali. Pred četrt letom pričeo je kacihi 12,000 delovcev štrajkati za vzvišanje plače to j 10 centov več na tono.

Leavenworth, Kas., 2. nov.

Iz Washingtona je došel ukaz od prezidenta da se usmrtenje C. A. Bensona kterege so imeli prihoden četrtek obesiti preloži na 5. februarja.

Washington, 3. nov.

Ker ni chicagsko mesto, mostu na Canal ulici čez chicagsko reko po ukazu ministerstva ob določenem času odpravilo in je vojnim ladijam zelo napoti, zaukazalo se je državnemu pravniku v Chicagu, da prične koj sodniškim potom proti mestnim uradnikom postopati. Pravda se bo predložila porotnikom, ker je glede zadnje osnovane postave velka kazen naložena za zadržek ladijnih voženj.

Spriengfied Mass. 3. nov

V mali vasi Paingille, ki leži mejChicopee-jem in Sautk Hadley Fallson je ljudstvo jako razburjeno vsled umora žene Nellie Kenyon Holmes. Našli so jo v kleti njenega lastnega stanovanja in vse kaže na umor, ker je ležala z obrazom navdolu, ima razbito glavo, jedno roko odskano in še več drngih znamenj na njenem telesu, ki značijo grozovito hudodeljstvo.

Njenega drugega moža Viljema Holmesa so priprli ker ga sumijo umora, a ta trdovratno trdi, da ne.

Pred več leti se je umorjena žena umozila z nekim Kemiyonom; zakon pa ni bil srečen, že za malo časa jo je mož z detotom vred zapustil. Kmalo na to pa se je pričela pečati z Holmesom in se snjim omožila. Toda po preteku treh let sta se ločila in se pred jednim letom zopet združila. Kupila sta si hišo a mirno nista živela, preperala sta se vedno, dokler ni nje hkrati zmanjkalo.

„Amerikanski Slovenec.“

Prvi in edini slovenski časopis v združenih državah severne Amerike, izhaja vsak četrtek in velja za celo leto s poštnino vred za vse združene države in Canado \$2.50, s pošiljanjem v Evropo \$3.00.

„Amerikanski Slovenec“
No. 65 Cor. W. 19. & Johnson Str.
Chicago, Ill.

Anton Murnik,
izdajatelj in urednik.

„Amerikanski Slovenec.“

The only Slovenic Newspaper in the United States published, every Thursday.

Subscription price for one year for United States and Canada \$2.50
for Europe \$3.00

Office No. 65 Cor. W. 19. & Johnson St.
Chicago, Ill.

Anton Murnik,
Publisher & Editor.

Chicago, 5. nov. 1891.

Iz Wisconsin.

Po vsej državi Wisconsin vlada velika razburjenost radi neke zmešnjave, o kateri se govori na široko in dolgo. Hočemo jo nezavistno in prav po pravici povedati:

Do pred malo časa je bilo dovoljeno v državi Wisconsinu, da so smeli državni blagajničarji odstotke kapitala državne blagajnice uživati. Občno mnenje je bilo, da je to tudi opravičeno ker se je že preveč vkoreninilo. Vendar pa ni bila demokratska stranka s tem zadovoljna; zato je pričela strogo sodniškim potom proti prejšnjim državnim blagajničarjem postopati, kateri so smeli republikani, da se prisilijo oropano svoto povrniti. Obče znani demokrat Horn zove to početje sleparijo, kar jim je tudi že v obraz povedal, češ, da bi demokratska stranka nič lepše ne ravnala kakor republika, ako bi bila na krmilu.

Pred kratkem imela se je pri okrajnem sodišču v Madison-u vršiti obravnavo proti prejšnjemu državnemu blagajničarju Harshawu. A kako se je ljudstvo začudilo, ko je tamošnji okrajni sodnik Siebecker razglasil da se gode pri njegovem sodišči stvari, koje mu razsodbo te pravde nemogočo delajo. Ta izjava povzročila je mnogo hrupa in sedaj se marsikaj sumljivega šepetne svet na ušesa.

Na to je odvetnik La Follette v Madisonu, koji je bil kot republikan že trikrat v državni zbor izvoljen in bil že tudi državni pravnik, proglasil spojen s svojim svakom Siebeckerjem sodnikom sledeče: Stari republiški Wisconsinčan državni senator Sawyer in kot porok sozatoženca prejšnjega blagajničarja Harshaw-a, ga je povabil 17. oktob. k tajni dvokongresni v Plankinton house v Milwaukee in ga poskušal kot sodnikovega svaka podkupiti, da bi ta potem na sodnika Siebeckerja toli uplival, da bi pravdo v prid Harshawu razsodil. — To nesramno poskusno podkupnino je La Follette do malega natančno proglasil, a upamo da bo čitateljem zadostovalo že samo toliko, da zamorejo nje smisel prav razumeti.

Seveda senator Sawyer to trdovratno taji ter zabija na podpis svojega imena da je hotel gospoda La Follette le zastopnikom svoje stranke pridobiti. — Tako sta si sedaj dva republikanca največja nasprotnika. — Da pa je La Follette prav pošten in resnično ljuben mož, se razvidi že iz izjave Sawyerjeve same, in sam mora priznati, da je La Follette vsako denarna ponudbo bodisi v po-

boljšek potnih troškov bodisi zaslužek v častnih podjetjih odločno zavračal.

Sawyer je že okoli petinadeset let star in čeprav neizmerno bogat trgovec z lesom, je vendar pri vsem tem velek bedak, kajti silil se je v državni odbor samostojnega namena da bi si kaj prislužil in po svoji skopi navadi premoženje, ki ga ina že tako več kakor ga potrebuje pomnožil. To podjetje mu je do sedaj tudi posrečilo iztekalo, a to le zato ker je imel izvrstnega pomočnika svojega trgovinovodjo. Pred časem pak je ta odpotoval preko oceana in ker je Sawyer na lastno riziko, misleč da je že dovolj izvežban, nezvesta podjetja na političkem polju poskušal, se je poslednje spekel.

Ni čuda, da poskuša sodnike podkupiti, kajti v tej pravdi mu stoji najmanj 100.000 dolarjev natehtnici. Ker pa je poskušal se na goljufavi način iz zadrege pomagati bode ga bodočnost gotovo visokoletečim a nisko palim ticom primirjala. Upati je in to po vsej splošni pravici, da se postopa sodniškim potom proti njemu radi nedovoljenega in nepravičnega podkupovanja, da doseže kar je iskal.

Iz Minnesote.

V Ely Minn., dne 30. okt. (Izv. dop.)

Včeraj se je prigodila tu grozna nesreča; pri „Chandler Co.“ je namreč potolkel strel 6 mož ter jih hudo na telesu poškodoval. To novico pak je omeniti ne le radi novosti volja marveč zato, ker so meji temi 6 timi tudi trije naši rojaki poškodovani: Marko Barič na levi strani glave in na križu; Fran Boje tudi na levi strani glave, tako, da so mu zdravniki nekaj koščic odstranili in Jurij Krakar hudo po levej nogi.

Dragi Slovenci in rodoljubi, tu imamo koj uzor kako koristna so narodna podporna društva, zlasti slovenskemu delavcu. Treba je taka urodna podporna društva, kjer so si jih vrli rodoljubi slovenski v večjih množinah naseljeni že osnovali podpirati, če jih pa še nimajo pa osnovali. Človek ni vedno zdrav, zadenejo ga večasi žalibog nesrečni dnevi ki je privezan bolan na postelji ležati. Skrbeti je treba, da se človek za prihodnost o takem slučaju preskrbi, a le premnogo jih je, ki le vedo pomoč podpornega društva čislati še-le potem, ko so že oboleli in jo pogrešajo. Dasi so zakoni taci družtev po ameriško katoliškem običaji malo preukorni ali rekel bi premalo prosti in ljudstvo zato noče k njim pristopiti, ker se ne dá pod nobeden jarm je resnica ali jaz menim, da niso napačni ako so prid vere in tudi ne toli neugodni, da bi jih udje nemogli spolnovati.

Res je nekaj nespametnih Slovencev, ki se jim društva nepotrebna zdé in se rajše življenje zavarjuje pri tujih, zavarovalnicah. To je nespametno rojaki, bedaki smo ako bomo to dopočeli in tako tuje žepe podpirali, zlasti ker se nam še rogaajo kar v obraz. Ne dajmo se sleparjem v roke posebno v Ameriki ne, kjer se napravi navadno več kred kakor skorom po vsem ostalem širnem svetu, ljudstvo pak zgubi prihranjene kravnazaslužene ovce. Ako se hočemu temu izogniti podpirajmo domača poštena društva po krajih kjer so že osnovana, drugače pa na delo Slovence in osnujmo si jih. Vzemimo si v užor naše rojake v mili stari domovini, ki tako vrlo napredujejo, snujejo mnogovrstna društva v boljši življenj

človeštva, narodnosti in vere. Posebno pa je omeniti narodnih hranilnic, v te lastne zamore sedaj Slovence prihranjene novce vlagati in tako splošnemu napredku narodnega dela kakor tudi same-mu sebi hasniti. — V slogi je moč! Bodimo složni! — Ob priliki mogoče še kaj več o tej zadevi. S slovenskim pozdravom

Ivan Pakiž.

Redka prikazen mej demokrati.

Kakor se poroča iz Texasa vladajo tam prav fanatične pregrešne obisti. Mogoče je častitlim čitateljem Ameriškega Slovenca že znano da ima država Texas gospoda demokrata Hogga guvernerjem. To Vam je prav redka prikazen mej demokrati, kajti oni je prav zagrizeni prohibicionist in v pravem pomenu besede največji „humbokar.“ Za tatove morilce in roparje se nebriga do cela nič, na mari mu je le nedeljsko uprašanje.

Državno postavodajalstvo mu je izročilo na dve letisvoto 15.000 dolarjev v porabo, da se more ubeglim zločincem lažje slediti in v oddelkih kake svote na njihovo ujetje razpisati. Toda kakor se je sedaj dokazalo, izdal je nezvesti guverner vse te novce za nedeljske ogledne mesta Austina mesta za nevarne hudodelce. Pobornice zato neopravičeno izdajo določenega denarja se nahajajo v preiskovalnem mestnem uradu, a ta nedostojnost se še vedno ponavlja ali nadaljuje.

Ni čuda tedaj ako tesaški listi kričijo in tako nedostojnost vznirjajo, kakor n. pr. „Texas Värre“, ktera takole piše:

„S tako nepooblaščen izdajo denarjev oskrnil je guverner na najsirovejši način svojo prisego uradu. On sga nepooblaščen in nepostavno v državno blagajnico, ali prav za prav v žepe državljav. Radi tega bilo treba v pravdo zamotati, in mu uradovanje odtegniti. Kar mi državljani nimamo pravice kake svote iz državne blagajnice vzeti, ravno tako tudi on ne samovoljno takošne uradnike izplačevati. Ako bi se kaj takega od naše strani zgodilo, potem bi nas naša sedaj vladajoča prava prav skrbno iskala. Zakaj pa prava neišče in nepreiskuje položaj guvernerjev Hoggov? —

Še ni minul zadnji teden, a že sta seprigodila zopet dva umora. V prvem slučaju so tolovaji neke-mu Westu glavo prestreljili v drugem pa so se v južnem predmestju mesta Austina neusmiljeno klali in jednega smrtno zaboli. Kaj brigajo take malenkosti nedeljske humbukarje? Tem je le glavna stvar, da se ob nedeljah smodke nekade in da le od vseh temperensko mislečih glasove dobe, umori pa in druge jednake malenkosti so jim pa le postranjska stvar.

Kmetijska razstava v Srbiji.

Poljedelstvo, je skorom največja čeprav ne jedina podlaga uspešnemu napredku naroda ali sploh dežele. Vse izvira od kmeta, nje-mu čast, kajti on je početnik ali vsaj pomočnik vsem drugim stanovom: rokodelstvu obrtniji i. t. d. Vendar pa ni navada se kmetijskemu napredku tudi pomoči, celo prezira se ta koristni stan, kar je pač graje vredno. Malo bolje je dan danes pač žnjim kakor minula

leta, a temu pomogli je le kultiviranje. Kdo pa so tisti možje, ki skrbje za napredek naroda, za kultiviranje in za izboljšanje kmetijstva? Ne mislite da plemiči, ki žive v izbilnosti in nimajo druge skrbi jih misli kakor na lastno zabavo. Ti žive prelahkomisljeno, ti se tudi nebrigajo za napredek priroste ljudstva. Ne ti, temveč kmet sam je stvaritelj svojega napredovanja, vsak je sam kovač svoje sreče, sam si je pomogel čeprav ne daleč, vsaj nekoliko pa v resnici. Če že ni sam studoval umnega kmetijstva, rodilo pak se je vendar mnogo veljavnih mož v kmetijski zibelki, ki so se svojim bistrim umom in umenostjo dvignili, mu pomogli k večji veljavnosti in prostosti. Ti ga pončujejo in zagovarjajo, da se mu kuje malo lepša usoda. Vendar pak to še ni mnogo, vsakako pa le nekaj. —

Poseben očiten dokaz kmetijskega napredka v Srbiji je bila pred malo dni razstava v glavnem mestu srbskem Kruševacu. Glavni nakit razstave so bila poljska pridelka, vendar poleg tega nesmeo pozabiti tudi družih napredkov, ki so sploh deželi v veliko korist, kakor mineralogičnih n. pr. premog iz Aleksinaca, kojega se dan danes že obilo pridobiva in tudi obilo prodaja. Na dalje so važne mineralne vode iz Bukovaca in Somoice. Za industrijo in umetnijo pak obeča najlepšo bodočnost srbski mramor. Iz te stroke je bilo na razstavi posebno mnogo uzorov srovega mramorja kakor tudi več umetno izdelanih mramorskih plošč, kipov, stebrov i. t. d. V veliki množini in raznovrstnih lep-pih barvak se dobi mramorja največ okoli Kruševaca. Pri Kraljevo pak se dobiva v velikih množinah beli mramor ki prav lahko taljanskakega nadomestuje. To vrstoso že v srednem veku mnogo lomili. Poseben kin Srbske oziroma belega mramorja je cerkev pri samostanu Čiša blizu mesta Kraljeva, ktero so od belega mramorja koncem starega kraljestva postavili. Še lepša pak je samostanska cerkev v Studenicah, koja je od samo velikanskih plošč tega mramorja sezidana.

Poslano iz Pennsylvanije.

Iz viren dopis

Steelton Pa. dne 2. nov.

Z radostnim sočutjem prejel sem Vaš cenjeni časopis, kterega mi je uročil nek prijatelj. Srčno še pozdravljam prvi in jedini solvenski časopis v Ameriki — Amerikanski Slovenec — naša prava lastnina — očito znamuje napredka narodnega podjetja ameriške Slovenije. Ponosni smemo biti na to novo osnovo. Oj, da bi se solvenski svet vsaj toliko zavedel, da podpiral to velevažno in zelo koristno podvzetje, kajti časopis ne bo služil, kakor razvidim v že izšlih številkah samo v veselo in kratkoročno zabavo, marveč tudi v pouk v nemirnih, burnih in hudih časih.

Da potrebovali smo svoj list že dolgo; število Slovencev ni rayno malo koji neznano angleščine in nemščine, tavalj smo po temi politične nevednosti. Nikogar ni bilo, da bi nas bil o ameriških razmerah dobro poučil in nas na polju narodne zavednosti združeval in hrabil. Lahko razvidimo iz vsebine listove, da mi Slovenci še nismo zadnji. Uvidimo lahko da si je stavil preblago nalogo v dušen in telesen blagor raztrešenih slovenskih narodnikov „živeti.“

Na delo vrli rodoljubi Slovenci, naročajo mo našega lastnega Amerikanskega Slovenca, naj nam bo naše geslo in podpirajmo ná-

rodno podjetje.

Tu v Steeltonu nas je precejšno število Slovencev, najmanj katic 70 naročnikov bi se moglo oglasiti, a grajati jih moram ker bi se tako zaspani, da se potrudijo hitro naročiti ta veleocenjeni list, nakit vsake slovenske hiše in mize. Bodimo vsajtrajni nevstrašljivi in vzajemni!

• S slovenskim pozdravom

E. B.

Razne vesti.

* V Lyonu so priprile dni pravega ptica, kateri je določenal svoje zlodejstvo v južnej Francoski pod imenom Marquis d'Alba v resnici pa je rodom Italjan in se piše Giuseppe Zucchi. Pred sodnikom je tam svoje zakriveno zlodejstvo baje takole izjavil: „Iskal sem dela, trkal na duri a nikjer se mi ni odprlo. Ker sem nikjer vstreglo sklenil sem sam pri sebi se maščevati nad družbami namreč ogoljufati toliko ljudi kolikor se mi jih bo le dalo, kar se mi je — to smete vrjeti — tudi posrečilo. Našel sem novcev več kakor sem jih potreboval. Nekega dne prišel sem v Pariz s samo 30mi franki v žepu. Izdal sem jih a drugi dan nisem imel okroglega. Prišel sem svojo staro navado in zopet je bilo za življenje. Seveda sem se pri tem poslu oblačil po najnovejši modi. Gospod sodnik, Vi bi skorom neverjeli kako lahko je ljudi opehariti, da ima človek le dobro sukno na sebi! — Zucchi je mej drugimi goljufijami tudi vodijo od kazne za 80.000 frk. zlatarja Compacien-a za 75.000 frk. in trgovca Dreyfusa za 40.000 frk. opeharil.

* Kako koristna in znamenita je električna svečava si lako mislimo ako se podamo v mesto Hamerfest, ki leži v severnej Evropi. Tu je vse mesto kakor tudi posamezne hiše do malega z električnimi pripravi oskrbljeno in svetijo neprestano v dolgi noči mej 18. novembrom in 23. januarjem, to je polnih 66 dni. Seveda prestanejo mej 16. majem pa do 26. julija do čista, ker kakor znamo teh 71 dni solnce nezatonje. Da pa se električna moč na ceni način pridobiva imajo na severni strani eno angl. milo da leč od mesta napravljene tri dimomom-stroje ktere goni voda, ki se zliiva v ledeno morje.

* Kakor poroča državni zastopnik prišedši v Tacoma v državi Washington so Kitajci prebrisane glave in dobro umejo prepoved njihovega rodu v Spojene države vporabiti. To pa delajo tako-le: Da si denar za potovanje nazaj v njihovo deželo prihranijo, pošljejo svoje prihranjene novce najprej po pošti v njihovo staro domovino; potem se splazijo v deželo Britiško Kolumbijo, pridejo zopet na mejo Spojenih držav, kjer jih vlada pridržijo in na lastne troške zopet na Kitajsko pošlje. K tej vrsti sleparjev spada tudi ovih trinajst, ki so jih pred malo časem v Fort Townsend priprli in so že baje delj časa v gozdih Skagit County delali.

* Še ni dolgo, kar sta John Donovan, Walter Brequet in Charles Kechn iz jetnišnice v Jacksonu v Michiganu utekli. Vsi trije so delali v jetniški kovačnici, in so ob poludanskem času ko so bili prost v tla kovačnice pa do obrezja reke izkopali 40 črvljev dolgi podzemski hodnik po kterem so potem ušli. Preje pa so že zamenjali jetniško obleko z navadno delavsko, ktere so sodelovcem ukrali. Do sedaj še nima policija nič sledu o njih.

* Jurij Turner bogat a še precej prileten udovec v Bristolu, Connecticut je razglasil pred malo časa po novinah, da si išče ženo katero je tudi kmalu v svoje veselje dobil. Svoje stanovanje je lepo s pohištvo oskrbel in se dal poročiti. A le prekmalo se je nju veselje zakonskega stanu končalo kajti malo dni po rpooki umrl je mož zapustivši svoji ženi okolu 50.000 dolarjev premožnja.

* Skopost Astorjeve družine je že po celem mestu v New Yorku znano, kar je pred malo dni John Jacop Astor zopet dokazal namreč najel si je sluškinjo neko Brigeto Reilly, kterij pak ni hotel zaostali zaslužek preje izplačati, kakor da ga je pri sodnji tožila. Da bi bil mož v denarni zadregi in bi misli pošteno bi mu še ne bilo toli za meriti, a mož je milijonar in sam tako umazanih rok.

* Mehikanski tihotapec Pandro Flores umaknil se je zasluženi kazni tako da je državnega in pomoznega maršala na ulici v Saredu, ko sta ga hotela prijeti obedva z nožem zabodel in utekel nazaj v Mehiko.

* V nekem gozdu blizu Shaws-ville v Virginiji so našli deklco Likens po imenu, ktero je napal medved a jo že načel na več krajih telesa. Nedaleč od plena sedel je medved v drevesu, kojega so ustrelili.

* Prejšnji državni senator James G. Fair jeden izmed kraljev srebra v Nevadi in kojega premoženje na 20 milijon dolarjev ceni-jo se je te dni z vzgojiteljico svoje najmlajše hčeri gospodično Lake poročil. Ta je zadnji čas vodila deklci vzgojevalni zavod v San Francisco. Zelo omikana mlada soproga je hči pokojnega, za njega časa slovečega zagovornika Delos Lake-ja koji pak je svoje obilne dohodke zapravil in svojnima dvema hčerama komaj imena vredno premoženje zapustil. Fair, ki se je že pred leti za mlado vzgojiteljico precej brigal; jej je dal lepo šolsko poslopje sezidati.

* Že več mesecev sem je tropa volkov okolu Jerard Jensena kmetije, blizu gozdovja ne le kuretni ni temveč tudi ljudem nevarna. Poslednji čas napali so volkovi dva otroka omenjenega kmeta na cesti ker so se preblizu gozda igralo. Ko je slišal Jensen krik, hitel je na omenjeno mesto s puško ter odgnal lačne volkove. Prišedši tje, bilo je že prepozno, kajti njegov 4 leten snpek je bil že mrtev a rešil je vendar 6 letno hčerko. Zadnja je sicer po rokah hudo razpraskana in ugrizena po rokah a njeni stariši imajo upanje, da popolnoma ozdravi.

* Bivalci mesta Birmingham v Alabami so v velikih skrbah radi osode nekega zrakoplava. V čolnicu balonovom sta razum zrakoplavca Baldwin-a tudi par še neporočenih, kterih ideja je bila vstopno potovanje z balonom opraviti. Ko so vzdajniče balon videli, plaval je jako visoko nad New Castle gorovjem proti severni strani Alabame, kjer ni nikakoršne železniške in tudi ne telegrafične zveze.

* Nedaleč od Beamonta pri na meji ležečem kraju Sivry našli so delovci, ki pripravljajo opeko, prsten lonce napolnjen z starim zlatim denarjem iz časov mej 1. 144. in 856. Najstariši denar izmed našlega je iz časov Rimljanov in menjstari izza časa Karola Velikega.

NAZNANILA IN OGLASI.

v „Amerikanskem Slovenci“ imajo najboljši uspeh, kajti list se bere po vsih združenih državah Alasko vpoštevajoč, v Canadi, Mek-siki, Braziliji, na Goriškem, Štarskem in Kranjskem.

KOVAČEV PETER.

Spisal Seničan.

(Konec.)

Prihodnji dan sem se napotil v šolo, tudi Peter in tovariši moji so došli. Spogledali smo pomenljivo, toda molčali, kakor da nam so bili primrzli jeziki.

Bil je tedaj čas konkordata. Jedva se počne pouk, ko ustopi gospod župnik, mož z obilim trebuhom. Za njim v občudovalni poniznosti gospod šolski svetnik, umazan štacunar, in pa koščeni gospod kaplan, katerega smo vsi učenci jako ljubili, a ta se je bil župnikovi kuharici Lizi tako zameril, da se je moral ne le v petek, nego celo sedem dni postiti v tednu — tako mi je pripovedovala naša stara Mica, ki je seveda vedela vse.

Plašljivci so se potuhili, a Peter vsaj se ni bal ničesar.

Resnega obraza pozove gospod župnik zatožence iz klopij. To smo bili namreč Peter, sosedov sin Jožek in jaz.

Jožku je srce takoj v hlače palo, Peter pa je bil miren in srčen, kakor da si je prebral vse tesne misli iz prs.

Gospod župnik javi sedaj zbranim avditoriju našo krivdo in nas naposled vpraša, smo li mi tisti hudi grešniki?

„Dali!“ del je Peter pogumno in jaz za njim, dočim je Jožek molčal.

„Skenili smo,“ nadaljuje gospod župnik slovesno, da jih dobiš ti Peter 10 in ti Jožek pet, ker sta krala marelce na vrtu visokorojnega, plemenitega gospoda grofa.

„Krala?“ oglasi se Peter počasi, „jaz nesem ničesar ukrall!“ In obraz mu je zbledel, kajti zadela je to pošteno mu čut, „Samo dve marelci sem pobral na vrtu imovitega gospoda grofa.“

„Da,“ pritegnem jaz, ki mi še ni nihče napovedal kazni: „Peter ni ukrall ničesar, izvestno mu hode gospod grof odpustil.“

„Molči ti!“ Da nesi sin gospoda K. tudi tebi bi jih naštel. „Ne dal bi se tepsti!“ zamrmram polglasno.

Srpo me pogleda učitelj.

„Ti K.“ pravi gospod župnik dalje, kakor da je preslišal moje kljubovanje, „za kazen te upišemo v črno knjigo, tako dolgo, da se bistveno poboljšaš, ostala dva pa bodeta tepena.“

Deklice, s kojimi smo se šolali skupaj, segnali so iz sobe, dečki so pa vsi sesti morali v prednje klopi. Največi in najkrepkejši tepce izmed njih — imenoval se je Fakin, črtili smo ga vsi, opravljal je beriški posel ter šel po brezovko v učiteljevo sobo.

Smrtna tišina je zavladovala po sobi. Večina dečkov videlo se je tužnih obrazov, a nekateri so veselja poskakovali v svoji hudomušnosti, ostali so se vedli mirnodušno.

Najprvo je prišel na vrsto Jožek. Razgoliti je moral oni del svojega telesa, ki ga nečemo imenovati kar naravnost. Jadikoval je, jokal in prosil milo, naj bi ga ne tepli. Toda Fakin ga zgrabi s silno svojo pestjo, stisne si ga mej kolena ter mu našteje pet gorkih.

„Tako,“ pravi učitelj Jožku, ko je prestal kazen, „sedaj pa poljubi gospodu župniku roko.“

Pohlevno bliža se Jožek duhovnemu gospodu in mu poljubi roko.

Jaz sem bil jezen, Peter pa je stal ponosno poleg mene.

Sedaj bila je vrsta nanj. Nič ni premenil obraza, niti ni dal glasu od sebe, moško je prebil svojo kazen.

„Poljubi gospodu župniku roko,“ veli mu učitelj. Toda Pe-

ter se ne gane, prav tako, kakor da ni čul ukaza.

„Poljubi gospodu župniku roko,“ deje učitelj v drugo.

Petru vsplameni obraz in jezno reče: „Sedaj ste me topli, da si nesem nič pregrešil, koliko ljudi je že mimogrede pred našo kovačnico hruske pobralo iz trave, a nobeden še toraj ni bil tat. Roke poljubil pa ne bom!“

„Kaj?“ zagrozi se ves vzburjen župnik, „zanikernež še kljubovati; jaz ti hočem nameti tisto tvojo trmo!“ In obrnivši se pravi Fakinu: „Daj mu jih še deset!“

Peter mirno poklekne in znova se počne mučno šibanje. Ko Fakin konča to drugo šibanje, Peter zopet vstane, srajca mu je bila rdečakrvi, toda ni prometil obraza.

„Poljubi gospodu župniku roko,“ velevala mu učitelj z nova.

„Ne bodem je poljubil,“ vsklikne Peter z občudovanja vredno odločnostjo, „in če me ubijete, ne poljubim je!“

„No čakaj, zlobni dečko!“ deje župnik, poln svete jeze, „ti se ne daš poboljšati.“ „Da mi ne pokvariš ostalih učencev, te izključim danes iz šole.“

„Dobro!“ pravi Peter, ki je vedel, da ga bode njegov surovi oče na polu ubil, ko pride domov s tako žalostno vestjo.

Naposled nas je gospod župnik nagovoril prav spodbudno in nam pripovedoval nekaj o trdovratnih grešnikih, akopram vsi skupej nismo vedeli, kaj je trdovraten grešnik. Potem odide, mi pa tudi kmalu za njim.

„Ne srdi se, Peter!“ kličem mu solznih očij, „jaz sem kriv vsemu!“ Ko bi ne bili igrali vojakov in roparjev ne popravim urno, stara mamica je kriva nesreči, ki bi ne bila postala ne ne v srečkanji tiči uzrok, da bi bil ti izžreban za vojaka namesto roparja

„Pomiri se vendar, kaj še treba besedi!“ deje Peter resno, jaz sam sem kriv, toda ukrall nisem ničesar!“ Ni li res da ne?“ Nikakor bi ne zamogel krasti. Bog pričaj, da nisem tat!“

„Peter! Peter!“ zanpijem, zagrlivši ga okrog vratu, „bodi mi prijatelj, vedno moj prijatelj!“ „Dobro!“ je dejal in šel domov.

Peter odsle ni več zahajal v šolo, toda k meni je često prišel, in jaz sem bil ponosen njegovega prijateljstva, kajti čutil sem in preverjen sem bil, da so mu storili krivico, da je bil naj blažja duša na svetu.

Nekaj mesecev posle je bil moj oče premeščen v drugo mesto. Mati, sestra in jaz smo se peljali na vozo za njim. Sedel sem poleg kočijaža, držal na kolenih svojega rumenokljunastega kosa v lepo urejeni kletki in mali lešeni plug, kateri je Peter lično izrezljal in podaril mi v spomin. Žalosten sem bil, in srce me je bolelo ko sem se poslavljaval od prijatelja lepe mladostne dobe, ki je tako skrbno in vestno gojil čustvo prijateljske ljubezni.

Voz je oddrdal in Peter je dolgo časa tekel poleg njega. Konečno zapustil me je poslednji mojih tovarišev, ki so spremljali moj odhod skozi trg.

Iz dalje mi je še mahal s svojo kapico v slovo in izginil naposled.

Čas je potekal, minolo je mnogo let, minola ž njimi blažestna doba neskrbnega mladostja, in usode klic me je pozval iz evetja mladosti v šumeči svet. In ko sem v novo pohodil trg. S., takrat bil sem že zrel mož.

Najprvo sem poprašal po Petru.

„Peter, je prevzel po očetovi smrti kovačnico in sedaj je vrl, spoštovan mož!“ rekalo se mi je v obče.

„Saj sem vedel, dejal sem radostno pri sebi, saj sem vedel, da je bil moj prijatelj poštna duša.“

Nemudoma odidem v znano mi kovačnico.

V Petru sem zrl sedaj postavnega moža. Gosta črna brada mu je oklepala obraz; izpod visokega čela sta še vedno verno in pošteno sijali modri očesi. Jaz sem ga mahom spoznal. Bil je ves zamišljen v delo, ko ustopim v kovačnico.

„Peter!“ zakličem mu radostno vzburjen. „Ali več ne poznaš svojega stotnika?“

„Ah, vi ste K—ev F—n— torej se še spominjate“

Beseda mu je obtičala na jeziku, obrisal se je s sajavim rokavom po obrazu in vrgši kladivo v kot, podal mi korenjaško desnico.

„Peter, kaj me bodeš vikal, ti-kaj me!“

„To ne gre.“ Pomnite, preteklo je že skoro 26 let od tistega časa, ko sem bil jaz vaš tambur, sedaj sem ubogi kovač, a vi ste oficir.

„Peter, mej nama ne bodi razločka glede stanu; jaz sodim vse ljudi jedino samo po njihovi notranjosti, po plemenitosti srca in meji tisoč nežnimi in mehki rokami in ročicami, ki sem je stiskal v življenji, jih morda ni pedeset, da bi bile vredne tvoje žuljave, poštene desnice.“

Na to me je vedel v sobo in pokazal svojo lepo mlado ženo, ki je ljubeče pritiskala na prsi rumenolasega sinčka.

„Si li srečen Peter?“

Molče je pokazal na ženo in otoka; oko pa mu je porosilo s solzo radostnega veselja.

Skrivé sem mu zavidal tiho srečo.

Oni dan kateri sem prebil v tej tihi hišici, polni zadovoljstva in sreče, mi vzbuja najslajše spomine.

Opoldne povabil me je Peter na obed. Mladi sin mu, se mi je vspenjal po kolenih, ter igral se s svetlimi gumbi.

Oj, ne bil bi zamenil ta dan preprostega kosila s knežjim obedom!

Iz Cirkuš v Ameriko.

(Spisal M. V. V.)

(Dalje.)

Jednako kakor Črtomir, dokler ne vidi še jedenkrat ljubljene Bogomile, „Ločiti prej se iz sveta ne more,“ hotel sem tudi jaz pogledati še jednkrate v znane mi oči ljubljene podobe.

Enkrat videt želi podobo milo Pozdravit prejšnjega veselja mesto;

Potem se bode srce lažje umirilo, to nemirno in nepokojo srce.

Kaj je srce ute dirno, Da si sada tak nemirno; Kao ptica u zatvoru Za svetom te želja mori. Ni na svetu nebo tvoje, Miruj, miruj srce moje, Miruj, miruj srce moje.“

Poljubil sem gorko Marijino čelo in njenega Deteta, ki se je stiskalo k maternim prsom; zdelo se mi je, da označuje njeno oko globoko sočutje. Solza je pobijala solzo na mojem lici, izraz notranjih čustev. Ozrl sem se po bližnji rojstni vasiči O., prekrizavši sebe in bližnjo okolico, priporočil sem Božji previdnosti njene mirne bivalce, misleč koliko se utegne predugačiti v teku časa, koliko jih že ne bode mej živimi do one dobe, če bi imel srečo stati zopet na tem mestu. Da bi nas združil mili Bog v nebkem raji in sklenil čase večne.

Pustil v nemar sem željo najslajši,

Pustil v nemar dni na svetni srečno.

Podam se že k svojej v vasi omoženej sestri. Mej počitnicami sem večkrat zahajal k njej, da sva pokramljala o nekdanjih časih ter si potožila vzajemno človeškega življenja. Mejtrem, ko je ona kuhala „večerjo“ ter pogledala zdaj in zdaj v peč kako se „okuri“ ter odmikala velik, črn „pisker“, da bi kaša ne ušla, ali da bi se zabel ne užgal, pripovedoval sem jej jaz, kar sem čital ali kar sem vedel. Govorica je večkrat nanesla na sedanje, ebrzdano življenje. Njena v verskem mišljenji utrjena sodba in njena vdanost v Božjo voljo me je ne malokrat zelo potoložila. Poleg tega je vedno s toliko nežnostjo sprejemala moje tarnanje o „strašnem življenji“ ter mi znala pomagati i z navajanjem verskih resnic i z obljubo, da bode za me molila. Očividno „je srečane vsekalno krvave“ tudi to ločenje. „Morebiti te ne vidim nikoli več; na Boga nikar ne pozabi,“ njene iz srca prihajajoče besede so našle tudi v srcu odmev. Da v dolini solz nihče ne more mnogo več pričakovati nego solze je lahko umevno.

Tako sem moral v kratkem dnevu sprazniti precejšnjo kupo pelina. Dobrotni Vlado.

Saj tebi odprto Je moje srce Saj tebi je znano Vse moje gorje. Spanec uteši hitro britke spomine. Trebalo je počitka za dolgo in trudapolno vožnjo. Čez tebe več ne bo, sovraž na sreča! Iz mojih ust prišla be-seda žala; Navadil sem se, naj Bogu bo hvala, Trpljenja tvojega, življenja ječa!

Drugo jutro je bratec okomativši „sivcu“ (za šimel, dočim mi s sivcem pitamo le vole) vpregal v voz „bagerle.“ Konjiček je kakor navadno radovoljno stopil v odkazane mu ojnice. Kolikokrat me je že peljal v belo Ljubljano, a sedaj naj bi me zadnjikrat. Mati so me poklicali v sobo, objeli so me in jaz svojo ljubečo in ljubljeno mater. Besede bi bile odveč. Mati je pač ono zlato, nenadomestljivo bitje, ker je le jedino, koderkoli solnce gor pride. Poslovil sem se tudi od ostalih domačinov prisrečno. Mati prišedši iz hiše so rekli: „Še enkrat naj te pogledam.“ Ozrl sem se tudi jaz še na svojo postarelo mater in to možna zadnjikrat.

Z očetom posedava polagoma na voz. Po klicu: „bodite zdravi in srečni,“ jel je sivec iskati trde stopinje, da je naju premaknil iz „gorice“ (prostor pred hišo).

O Cirk'el! srečna draga vas domača, Kjer hiša mojega stoji očeta; Da b' uka žela me iz tvoje ga sveta Speljala ne bilá, golj'fiva kača! Ne vedel bi, kako se v strup prebrača, Vse kar srce si sladkega obeta; Ne bila bi mi vera v sebe vzeta, Ne bil viharjev notranjih b' igrača!

Jutraje solnce je mirno s svojimi žarki osvitljevalo bližnjih gričev in planin vrhove. Britko se mi je storilo pri pogledu na „Javor“, kjer smo tolikrat obirali črešnje na visoko vzrastlih ravnih drevesih, kjer smo otroci užili toliko nedolžnega veselja in radovanja boso in golglavi letajoč, ne brigaje se za stiske, ki tarejo vesoljni svet. Javorjo obrača lice „Hud hrib,“ o koliko prijaznih, preteklih spominov se mi je

vnovo obnovilo?

Kolikokrat sem letal tu za živino, ki je ob vročih poletnih dneh hudo „bežljala“; koliko preglatve mi je učinjalo to, boječ se, da bi zvečer ne prignal kak rep menj domov, nego sem jih odgnal na pašo? A zvečer o hladilnej sapi-ci, ko so se muhe poskrile, vernilo se je polno veselje nazaj, pozabljen je bil ves trud, bolečine.

Kar sreče sem na sveti vžil, Sem je v mladosti cveti pil, Sem pil vrh solnčnih jo višin Planine proste prosti sin. In zdaj planine, ve moj raj Od vas tja v tuji moram kraj; Kako mi pa je to težko, Le on tam gori ve samo.

Za „Hudim hribom“ sva hitela zavirati, da ni preveč „gnalo“ od Golše dalje pa je cesta, razun malo izjem, napeta in večkrat pelje navzdol nego navkreber. Skozi K mestee na deželi, sva hitro vozila, nikjer se obotavljajoč po gladkeje, belej cesti, kakoršnih ni v Ameriki. — Ko sem tu nekega deževnega dne blizu mesta zašel med namešano blato, izgubil sem „zimsk črevelj“ v njem. — V Ljubljani sva zavila kakor običajno k Fg. pokrepčala sva nekoliko otrple ude, zlasti oče, ki so radi trdili, da se bolj utrudijo če se peljejo, nego bi cel dan pšenico mlatali. Tudi suho grlo sva skušala omočiti z „rudečim“; ob jednem sva si tudi s tem nekoliko dušo privezala. Nato sva šla vprašat in pozvedet k P., kdaj odhaja vlak, koliko bode stala vožnja i. t. d. Dal mi je mnogo dobrih in koristnih svetov, kako naj potujem, kje naj ostajam, kako naj pazim na denar zlasti v Ameriki, kajti pripomnil je, ameriška zvitost in goljufija je itak obče znana. Za 110 fl. a. v. mi je pre- skrbel celo vožnjo. Vprašajočemu, kako je v zadnjem razredu na ladiji, mi je odgovaril, da ni znatne razlike mej kajito in osredjem (Zwischendeck.) Kmalu smo dogotovili vse in dogovorivši se tudi v malenkostih, z očetom odideva. Pozneje sem iz najboljšega in zanesljivejšega vira, iz prakse in izkušnje namreč spoznal kako je ne ladiji, kaj pomenijo besede tiskane na listih ktere razpošiljajo „društva“: Vsak dan osredje bel kruh, meso in mnogo drugih obljub, ktere so resnične „in se“ (na sebi), a kaka je ta tvarina „thay is another quotion“ (to je drugo kprašanje.)

Popoldne ob 4½ je odhajal vlak proti Gorenjskem. Ta naj bi me jel premikati hitreje kakor do sedaj domači voz v veliko daljavo. Treba je bilo zopet ločitve, a to grenke ločitve; kajti oče so bili zadnji izmed domačinov; še očeta naj izgubim iz svojega vida, potem najdražjih nimam več. Kako so vedno po očetovo zame skrbeli v šolskih letih ter me dobrotljivo in radadarno podpirali z vsem, karkoli mi je le moglo koristiti. Ljubil sem jih vedno z vso močjo svoje mladostne duše; zakaj bi jih tudi ne, vsaj ima človek od očeta i početek svojega to esse ut per causam secundam. V tem kratkem trenutji prebil sem sam Bog ve kaj. Posloviva se hitro čemu le večati i že tako globoko zevajočo rano.

Molče desnico dajo mi k slovesu Solze stopijo v vsakem jim očesu. (Dalje prih.)

Pokopava še živčih ljudi.

Mnogokrat prinašajo novine vesti, da so tu ali tam zagrebli kakošnega mrliča, ki pak ni še v resnici umrl, in se v rakvi prebudi

dil a moral vendar po udušenji umreti. Kdo je kriv temu se da pač težko določiti in nihče neče biti kriv ako pride na to.

Novine navadno niso nič kaj natančne s poročili taci in jednaci nezdod, ker se mnogokrat ne da nikomur za resnico krivda taci nezdod očitati mnogokrat še do cela nič. Tako se je ljudstvo privadilo čitajoč take novice eun grano salis smatrati.

Pred malo časa poročalo se je o jednakem slučaju iz Erie v Pennsylvaniji. Tam je umrl mož a le na videz, prebudit pak se je pozneje v rakvi in zadušil v groznih bolečinah bojujoč se za življenje. Kakor nek tamošnji list poroča o tej strašni nezdodi, razmesaril se je mrtvec vzbudivši se na grozen način in si odgriznil celo do čista nekaj prstov na roki. Ko so se pozneje o tej groznej nezdodi slučajno prepričali bilo je že prepozno.

Bi se li nedalo o tej stroki kaj storiti, da bi se takošne nesreče nedogajale in se ljudstvo ne sililo v prezgoden grob. Pač to bi se dalo, a nihče se ne briga za to in tudi noben časopis se nepotrudil kaj poučnega v odpravo taci nesreč prebavljati.

Večina ljudem se zdi to skorom neverjetno, nekteri zopet mislijo, da je izmišljeno in drugi zopet, da je gola laž. A temu ni tako, to se ni v prvo zgodilo, tudi v zadnje ne in dokazalo se je tudi že mnogokrat, da so taki slučaji prav resnični, da človek propade v nekakem spanje, ki neznaki nobenega življenja več v njem. Tudi zdravnikom se nemore zato mnogo očitati, kajti ne samo mladi in maloiskuseni se pregarijo temveč mnogokrat tudi učeni in strokovnjaški, da napravljajo mrtvaške liste, mej tem ko človek še davno ni mrtve in bi se dal še za mnogo let uživiti.

Da se takim nesrečam izognemo in nesilimo ljudi v prezgoden grob, bi bilo pač naredno, da se kaj stori v njihovo odpravo. Predlagalo se je že, da bi se mrliči mesto pokopavali raje sežigali. S tem bi se samo odvrnilo, da bi se mrtvec v omenjenem slučaju toli nemučil, ker hudo razbeljena peč ga v kratkem času spremeni v pepel. A s to napravo večina ljudstva ni zadovoljna in se jej na vse kriplje upira, ker jo njegove verske zensice, ktere so mu svete nepripuščaja, ali že sploh iz davne navade, ljudi samo pokopovati.

Ako ga ljudstvo s tem ni zadovoljno, še vendar nismo pomočjo takim nesrečam pri kraju. Še jih je nekaj in par jih hočemo omeniti, kakor n. pr. bi bilo iz teh razlogov običajno, da se mrtvecen telo odpre ali razpara preje ko se ga položi v grob. Nadalje naj bi se določil čas, kako dolgo se ne sme mrlič zagrebsti, ker se mogoče tekom določenega obroka prebudi. Ta le prevažna naprava v Ameriki se po mnozih krajih ni upeljana, kar je omikanej Evropi že v saki vsaki kaj navadnega. Take naprave kakošne imamo le tu, da ni niti potreben mrtvaški list, in da sme vsakdo po svojej lastnej volji umrle? zakopavati, čeprav precej po smrti, pač značijo kako daleč smo še. Tudi bi bilo naredno in običajno, da bi se ljudstvo že v življenji pripravilo in določilo, kaj naj se stori z njegovim truplom po smrti, ako hoče zaprečiti nesrečo živ pokopan biti. Vsaka zakonska dvojica naj bi se dogovorila ob slučaju, ako kdo izmed nju umre, da bo še živeča polovica skrbela in potrebno opravila, da se izključi takakoa nezdoda njenej drugej umrši polovici. In to naj bi veljalo ne za samo zakonske marveč za vsocega posameznega, vsaj ima vsakdo kakega sorodnika, prijatelja ali vsaj znanca, kojemu naj bi razkril željo o ravnani njegovega trupa po smrti.

Razglas.

Pri seji Bratovščine sv. Jožefa v Jolietu Ill., ki se je vršila dne 1. novembra, sta se odpovedela uradni službi: G. J. Žmajč preje predsednikom in G. Matija Trahek preje tajnikom. — Na njuno mesto sta se z odločno večino glasov izvolila g. Martin Feer predsednik in kom in g. Janez Jaklič tajnikom.

J. S. Žmajč,
predsednik.

Priporočilo.

Čest. rojakom v Calumetu in Rep Jacketu, Mich., kateri še ne dobivajo Amerikanskega Slovenca gorko priporočamo se obrniti do gospoda Joseph Schnelles-ja, kot zvestega narodnjaka, ki bo v oziru naročbe lista, vsakemu blagovoljno dal potrebna pojasnila. Ker nekterim rojakom napravlja pisanje in pošiljanje denarja sitnosti, sprejema imenovani gospod tudi naročnino in jo nam pošilja.

Kje je PETER ali KAROL PERUŠEK?

Ni še dolgo kar sta stanovala 1677 Woodland ave., Cleveland, O. Nju oče, gospod Anton PERUŠEK je plačal za nju naročnino in smo jima tudi Amerikanskega Slovenca na omenjeno addresso do sedaj pošiljali. Včeraj smo dobili od poštnega urada v Clevelandu poročilo, da sta se prelila iz mesta. Uljudno prosimo p. n. čitatelje, komur je kaj znano o sedanjem bivališču Petra ali Karla PERUŠKA blagovoljno naznaniti. Amerikanskemu Slovencu Chicago Ill., 65. W. 19. Cor. Johnson St.

Če se naročnik preseli v drugi kraj,

ki če želi dobivati novine na drugi „Post Office“ blagovoli naj na dopisnici v kratkem naznaniti svoje dosedanjo, kakor tudi novo „Post Office“. N. pr. mi imamo tri naročnike z imenom John Luminič, ki na različnih poštah dobivajo novine; če bi nam eden teh Luminičev pisal da je premenil svoje stališče, ne da bi omenil kje je bival poprej, ne moreme znati kateri je isti, ker dostikrat tudi poštnega štempelja ni moč tolmačiti. Tedaj bi morali le uganiti in lahko bi se pripetilo, da bi ukrenili napačno.

Amerikanskega Slovenca vsakemu radi pošljemo na ogled, kdor nam le naznam naslov (addresso). Kdor je samo slišal od znancev o novem ameriskem listu, ne da bi ga bil ktrikrat prejel, naj se nikar ne mudi dolgo, nam svoj naslov poslati. Čast ameriške Slovence prosim naj blagovolijo nam poslati kake naslove (adrese) od rojakov, ki žive rastreseni po različnih državah, kojim bi radi poslali list na ogled. Tudi s naslovi od Slovencev v južni Ameriki bi nam zelo ustregli.

Rojaki!

berite

„Amerikanskega Slovenca.“

Naročnina in dopisi blagovolijo naj se pošiljati na:

„Amerikanskega Slovenca“

Chicago, Ill.

65. W. 19. St. Cor. Johnson

Amerikanski Slovenec

Stane za vse leto s spoštno vred po vseh združenih državah in Canado \$2.50.

Tiskarna

“Amerikanskega Slovenca”

65 Cor. W. 19. & Johnson St.

Chicago, Ill.

Sprejema vsakovrstna tiskovna dela: pravila, karte in listke za spolke, liste in kaverke za trgovska pisma, vizitnice i.t.d. v slovenskem, hrvastkem in angleškem jeziku, ktere hitro in vestno dovršuje.

ANTON MURNIK

lastnik.

Ta prostor je še oddati, na teden mesec ali celo leto za male in velike oglase.

Glejte!

Glejte!

JOSIP BRACCO,

Priporoča svojo trgovino z mešanim blagom, dobro pivo, žganjem vinom slovenskemu občinstvu zlasti pa vabi potnike skoz naše mestice potujoče, kateri smejo pričakovati boljše postrežbe kakor drugod.

V vsih trgovskih zadevah blagovoli naj se čast, slovensko občinstvo obrniti do oskerbnika

GOSP. JOSIP J. SOKLIČ-A

ki je v vsih trgovskih strokah dobro izvežban in bo gotovo vsakemu

solidno in uljudno postregel.

Tower St Louis Co. Minn.

CITY MEAT MARKET

največja zaloga mesa.

Vsaki dan friško govejo in prešičje meso, kakor tudi suho

in klobase z zelenjavo in drugimi deželnimi pridelki

priporoča uljudno

W. H. McQuade & co.

Tower ST. LOUIS Co. Minn.

Izvrstna postrežba

s dobro pivo, vsakovrstnim, starim žganjem in vinom

dobi se pri

JOE ŠTUKEL-JI

209 Indiana Str.

Joliet Illinois.

Lek za

odrašene in otroke

naj boljše sredstvo zoper

pokvarjen

CASTORIA

želodec

in g liste pri otrocih.

Prodaja se v vsaki

lekarni

John Bobnar

Carbonado, Pierce Co. Wash.

Popravlja stare harmonike kakor tudi orglje ter prodaja nove ameriške harmonike močnega glasa. Vsa dela in prodaja se oljudno hitro in po nizki ceni dovrše.

Čast. rojaki!

v Ely, Minn

Naš rojak in prijatelj, obče znani gospod Ivan Pakiž v Ely, Minn. je od nas povlaščen, delovati za Amerikanskega Slovenca, kot lokalni agent t. j. vpisovati naročnike in pobirati naročnino.

Čast. Slovenci zaupno se tedaj obrnite do vlega gospoda Pakiž-a in naročite se pri njemu prve slovenske novine v Ameriki.

Vam pa dragi prijatelj in vrli rojak gospod Ivan Pakiž izražamo serčno zahvalo za nesebično in žrtovalno delovanje.

Upravištvo

Amerikanskega Slovenca.

Amerikanski Slovenec

pošilja denar na vse kraje v Evropo

bodisi v malih ali velikih svotah.

Prodaja po najnižji ceni vozne listke (šifkarte) od vsih železničnih postaj Amerike do vsih mest v Evropi.

Kakor tudi od vsih postaj Evrope do kake železnične postaje v Ameriki, po naj bolj varnih črtah in obče priljubljenih parnikih.

MENJAVA VSAKOVRTNEGA DENARJA

Vsa naročila hitro, točno in vestno izvršuje

Amerikanski Slovenec

65 Cor. W. 19. & Johnson Sts.

CHICAGO, ILL.

ANTON KOŠIČEK

gostilničar

št 519 na 18ti ulici
v
Chicago, Ill.

Priporoča dobro pivo, svojo obilno zalogo domačega vina in dobrega žganja s zabavno igro pulom in damačim kegljiščem.

JOSIP TURK

1016-18 Claire Str. v

CLEVELAND-U O.

Ima razun špecerijskega blaga še drugo mešano blago, po najnižji ceni na razpolaganje. Ku-povalcem se na željo blago tudi na dom dovaža.

Josip Strniša

Slovenski gostilničar in trgovec špecarijskega blaga,

na Wagemon ulici v Newburgh pri

CLEVELAND-U, O.

priporoča slovenskemu občinstvu dobro postrežbo s pivo, vinom in žganjem, kakor tudi dobrimi smodkami, tabakom in groceri blagom.

JOHN YORK

777 779 in 781 S. Halsted St.

Velika zaloga obuhval iz finega in solidnega usnja za odraslene, dečke, deklice in za otroke po jako nizki ceni. Za vse blago v zalogi garantiram, in se oljudno priporočam JOHN YORK

777, 779 in 781 S. Halsted St.

Chicago, Illinois.

Poslano.

Zahvala: Prav srčna zahvala vsem društvom ki so se udeležili blagoslovljenja cerkve in za vero kakor tudi za slovenski narod tako posebno važnega podjetja v Jolietu dne 18. okt., srčna zahvala tudi vsemu občinstvu slovenskemu in občinstvu vsake narodnosti, ki se je udeležilo te slavnosti, zlasti pa maršalom: g. Antonu Nemaniču in g. Friedel-ju, koji so res hvale vredno pohod spolkov vredili. Nadalje se zahvaljujem izvrstnim govornikom, ki so tako navdušeno razlagali ljudstvu pomen vzajemnega delovanja slovanskih društev. Slava! Živili še mnogo let vsi navdušeni podjetniki katolištva in narodnega pospeha.

Z odličnim spoštovanjem.
M. B. M.

Anton Murink

izdajatelj in odgovorni urednik Amerikanskega Slovenca išče radi bolezní namestnika ali pa kupca ki bi hotel imenovani list prejeti ali odkupiti pod ugodnimi razlogi. Za podvzetnika ki bi hotel sam delojoč biti, bi bila stvar jako ugodna.

Anton Murnik
izdajatelj in urednik
Amerikanskega Slovenca